

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Područje poštanskih usluga uređeno je Zakonom o poštanskim uslugama (Narodne novine, broj 144/2012), podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona te Zakonom o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija na Hrvatsku poštu i Hrvatske telekomunikacije (Narodne novine, broj 101/98).

Područje poštanskih usluga uređeno je na razini Europske unije od 1997. godine, i to u osnovi jednom direktivom koja je do sada dva puta mijenjana i dopunjavana, kako slijedi:

- Direktiva 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. godine o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta Zajednice u području poštanskih usluga i poboljšanju kakvoće poštanskih usluga (Prva poštanska direktiva),
- Direktiva 2002/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. godine kojom se mijenja Direktiva 97/67/EZ u vezi s daljnjim otvaranjem poštanskih usluga tržišnom natjecanju na razini Zajednice (Druga poštanska direktiva),
- Direktiva 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. godine kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 97/67/EZ u vezi s potpunim razvojem unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici (Treća poštanska direktiva).

Prepoznajući važnost razvoja tržišta poštanskih usluga, kao i obvezu iz pregovora o pristupanju Europskoj uniji, koja nalaže potpuno usklađivanje s Trećom poštanskom direktivom, 2012. godine donesen je Zakon o poštanskim uslugama, kojim je potpuno liberalizirano tržište poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2013. godine.

Navedenim Zakonom uređena su sljedeća temeljna pitanja:

- ukidanje isključivih prava (monopola) na obavljanje rezerviranih univerzalnih poštanskih usluga,
- način određivanja jednog davatelja univerzalne usluge na cijelom području Republike Hrvatske,
- podjela poštanskih usluga na univerzalnu uslugu, zamjenske poštanske usluge i ostale poštanske usluge,
- način financiranja univerzalne usluge u Republici Hrvatskoj:

- naknada neto troška obveze obavljanja univerzalne usluge, koji predstavlja nepravedno financijsko opterećenje za davatelja univerzalne usluge, primarno iz kompenzacijskog fonda,
- mogućnost podmirivanja preostalog iznosa nepravednog financijskog opterećenja iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske u slučaju da iznosi doprinosa davatelja zamjenskih poštanskih usluga i iznos doprinosa davatelja univerzalne usluge nisu dostatni za podmirenje cjelokupne obveze financiranja nepravednog financijskog opterećenja,
- omogućivanje pristupa mreži davatelja univerzalne usluge drugim davateljima poštanskih usluga, konsolidatorima i korisnicima usluga,
- davanje prava i obveze obavljanja univerzalne usluge HP – Hrvatskoj pošti d.d. na cijelom području Republike Hrvatske na razdoblje od 15 godina, uz obvezno preispitivanje uvjeta obavljanja univerzalne usluge svakih pet godina.

Ovim se Zakonom provodi daljnje usklađivanje s odredbama Poštanske direktive koje uređuju kakvoću obavljanja univerzalne usluge. Naime, odredbama Poštanske direktive propisano je da države članice moraju osigurati utvrđivanje i objavu norma kakvoće usluge za univerzalne usluge, kako bi se zajamčila kakvoća univerzalne poštanske usluge. Norme kakvoće osobito se moraju usredotočiti na vrijeme dostave te na redovitost i pouzdanost poštanskih usluga. Ove norme utvrđuju, u slučaju nacionalnih poštanskih usluga, same države članice. Države članice moraju utvrditi norme kakvoće za univerzalnu uslugu u unutarnjem poštanskom prometu i osigurati da te norme budu u skladu s normama koje su utvrđene za prekogranične usluge unutar Europske unije. Norme kakvoće za prekogranične usluge unutar Europske unije utvrđene su u Prilogu II. Poštanske direktive. Slijedom navedenog, ovaj se Zakon usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno s odredbama Poštanske direktive, kao i s praksom drugih država članica Europske unije.

U svim državama članicama zadana su, odnosno propisana mjerila za prijenos prioritetnih pošiljaka, dok su za prijenos neprioritetnih pošiljaka zadana mjerila u određenom broju država članica, i to u onim državama koje, osim pošiljaka najbrže kategorije, imaju i drugu kategoriju pošiljaka, i gdje je udjel tih pošiljaka puno veći od udjela prioritetnih pošiljaka. Mjerila, koja su propisana u unutarnjem poštanskom prometu i koja je potrebno zadovoljiti neovisnim mjerenjem na temelju norme EN 13850, kreću se od 80% pa sve do 97% pošiljaka za D+I. Propisana mjerila za postizanje kakvoće neprioritetnih pošiljaka, koja se mjeri normom EN 14508, kreću se od 85% do 98,5% za D+3.

Nadalje, radi usklađivanja s odredbama Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 20/2010 i 143/2012), ovim se Zakonom mijenjaju odredbe o sudskoj zaštiti protiv odluka i drugih upravnih akata Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: HAKOM), na način da je utvrđena nadležnost upravnih sudova s obzirom na značenje, pravna obilježja i složenost pojedinih upravnih postupaka, za vođenje kojih je nadležan HAKOM. Tako se u postupcima protiv odluka i drugih upravnih akata HAKOM-a utvrđuje nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, dok se u upravnim sporovima između korisnika i davatelja poštanskih usluga utvrđuje nadležnost mjesno nadležnih upravnih sudova.

Također, ovim se Zakonom, radi usklađivanja s odredbama Zakona o upravnim sporovima, propisuje sudska zaštita protiv rješenja poštanskih inspektora pred mjesno nadležnim upravnim sudom, a iznimno, u slučaju teških povreda Zakona o poštanskim

uslugama, upravni spor može se pokrenuti pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, niti u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

IV. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s odredbom članka 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, budući da se ovaj Zakon usklađuje s odredbama Poštanske direktive.

Naime, odredbama Poštanske direktive propisano je da države članice moraju osigurati utvrđivanje i objavu norma kakvoće usluge za univerzalnu poštansku uslugu kako bi se zajamčila kakvoća te usluge. Norme kakvoće osobito se moraju usredotočiti na vrijeme dostave te na redovitost i pouzdanost poštanskih usluga. Ove norme utvrđuju, u slučaju nacionalnih poštanskih usluga, same države članice. Države članice moraju utvrditi norme kakvoće za univerzalnu uslugu u unutarnjem poštanskom prometu i osigurati da te norme budu u skladu s normama koje su utvrđene za prekogranične usluge unutar Europske unije. Norme kakvoće za prekogranične usluge unutar Europske unije utvrđene su u Prilogu II. Poštanske direktive. Slijedom navedenog, ovaj se Zakon usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno s odredbama Poštanske direktive. S obzirom na navedeno, a kako bi se osiguralo da se mjerenje kakvoće obavljanja univerzalne poštanske usluge za cijelu tekuću 2013. godinu provede prema usklađenim mjerilima kakvoće utvrđenima ovim Zakonom, predlaže se da ovaj Zakon stupi na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA

Članak 1.

U Zakonu o poštanskim uslugama (Narodne novine, broj 144/2012), u članku 11. stavak 2. mijenja se i glasi:

"(2) Protiv odluka i drugih upravnih akata Agencije nije dopuštena žalba, ali se protiv njih može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske. Iznimno, protiv odluka Agencije u sporovima između korisnika poštanskih usluga i davatelja poštanskih usluga iz članka 55. ovoga Zakona može se pokrenuti upravni spor pred mjesno nadležnim upravnim sudom."

Članak 2.

U članku 40. u stavku 1. točka 1. mijenja se i glasi:

"1. u unutarnjem poštanskom prometu, uručenje 85% poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u roku od jednoga radnog dana, odnosno 95% u roku od dva radna dana, a za sve ostale pošiljke u unutarnjem prometu 95% u roku od tri radna dana,".

Članak 3.

Članak 62. mijenja se i glasi:

"Protiv rješenja inspektora nije dopuštena žalba, ali se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred mjesno nadležnim upravnim sudom. Iznimno, protiv rješenja inspektora u vezi s povredama iz članka 63. ovoga Zakona može se pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske."

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim se člankom, radi usklađivanja s odredbama Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/2010 i 143/2012), propisuje sudska zaštita protiv odluka i drugih upravnih akata HAKOM-a, na način da se utvrđuje nadležnost upravnih sudova s obzirom na značenje, pravna obilježja i složenost pojedinih upravnih postupaka za vođenje kojih je nadležan HAKOM. Tako se u postupcima protiv odluka i drugih upravnih akata HAKOM-a utvrđuje nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, dok se, iznimno, u postupcima protiv odluka HAKOM-a u upravnim sporovima između korisnika poštanskih usluga i davatelja poštanskih usluga utvrđuje nadležnost mjesno nadležnih upravnih sudova.

Također, ovim se člankom provodi usklađivanje i s odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, br. 73/2008, 90/2011, 133/2012 i 80/2013) u smislu propisivanja nadležnosti mjesno nadležnih upravnih sudova za rješavanje sporova između korisnika i davatelja poštanskih usluga.

Članak 2.

Predloženom izmjenom članka 40. Zakona o poštanskim uslugama mijenja se odredba u vezi s mjerilima kakvoće obavljanja univerzalne usluge u unutarnjem poštanskom prometu zbog potrebe preciznijeg utvrđivanja izričaja navedene odredbe.

Članak 3.

Ovim se člankom, radi usklađivanja s odredbama Zakona o upravnim sporovima, propisuje sudska zaštita protiv rješenja poštanskih inspektora, na način da se protiv rješenja poštanskih inspektora može pokrenuti upravni spor pred mjesno nadležnim upravnim sudom, a iznimno, u slučaju teških povreda Zakona o poštanskim uslugama, upravni spor može se pokrenuti pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

Članak 4.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Donošenje i izvršenje odluka Agencije

Članak 11.

- (1) Vijeće Agencije donosi odluke većinom glasova svih članova Vijeća Agencije.
- (2) Protiv odluka i drugih upravnih akata Agencije nije dopuštena žalba, ali se protiv njih može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.
- (3) Odluke i drugi upravni akti Agencije postaju izvršni dostavom stranki. Kada je u odluci ili drugom upravnom aktu Agencije određeno da se radnja, koja je predmet izvršenja, može izvršiti u ostavljenom roku, odluka ili drugi upravni akt Agencije postaju izvršni istekom tog roka.
- (4) U slučaju nepostupanja prema izvršnoj odluci ili drugom upravnom aktu Agencije iz stavka 3. ovoga članka poštanski inspektor može izdati prekršajni nalog ili predložiti podnošenje optužnog prijedloga radi pokretanja prekršajnog postupka, u skladu s odredbama članka 60. ovoga Zakona.

Mjerila kakvoće obavljanja univerzalne usluge

Članak 40.

- (1) Davatelj univerzalne usluge mora osigurati:
 1. u unutarnjem poštanskom prometu, uručenje 85% poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u roku od jednoga radnog dana, odnosno 95% u roku od dva radna dana, a za sve druge pošiljke u unutarnjem prometu u roku od tri radna dana,
 2. u međunarodnom poštanskom prometu s državama članicama Europske unije, uručenje 85% poštanskih pošiljaka najbrže kategorije u roku od tri radna dana, odnosno 97% u roku od pet radnih dana, a za druge države u okviru rokova propisanih aktima Svjetske poštanske unije.
- (2) Za poštanske pošiljke adresirane za primatelje na otocima ili zaprimljene na otocima rokovi uručnja iz stavka 1. točke 1. ovoga članka produljuju se za jedan dan.
- (3) U rokove uručnja pošiljaka ne uračunavaju se:
 1. dan prijma pošiljke,
 2. vrijeme kašnjenja zbog netočne i nepotpune adrese primatelja,
 3. vrijeme kašnjenja zbog više sile ili zastoja u prometu nastalog bez krivnje davatelja univerzalne usluge,
 4. neradni dani i dani kada se ne obavlja uručenje poštanskih pošiljaka.

(4) U prostoru davatelja univerzalne usluge namijenjenom korisnicima usluga te na poštanskom kovčežiću mora biti naveden krajnji rok za prijam ili ubacivanje poštanskih pošiljaka prema kategoriji brzine prijenosa pošiljaka (u daljnjem tekstu: krajnji rok). Rok uručenja pošiljaka produljuje se za jedan dan ako se pošiljka primi ili ubaci u poštanski kovčežić nakon isteka krajnjega roka.

(5) Agencija može, na temelju obrazloženog zahtjeva davatelja univerzalne usluge, odlukom odrediti i druga odstupanja od rokova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, koja su vezana uz iznimnu nepristupačnost pojedinih područja, slabu prometnu povezanost i slično, u skladu s pravilnikom iz članka 15. stavka 6. ovoga Zakona.

(6) O iznimkama iz stavka 5. ovoga članka Agencija će izvijestiti Komisiju.

Izvršenje rješenja poštanskog inspektora

Članak 62.

Protiv rješenja inspektora nije dopuštena žalba, ali se protiv njega može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske, što ne odgađa izvršenje rješenja.